

Biztonságtudományi Doktori Iskola - Óbudai Egyetem

Dr. Besenyő János

Tantárgy: Afrikai békefenntartó-béketámogató műveletek. (Szabadon választható tárgy)

Tárgyleírás: Bár a II. Világháborút követő időszakban az afrikai országok – Nyugat-Szahara kivételével – függetlenné váltak, a korábbi problémák, nemzetiségi ellentétek, a gyarmatosító hatalmaktól megörökölt, valamint az új vezetések által generált problémák miatt a korábbihoz képest több konfliktus robbant ki, amelyek jelentős része polgárháborúkban csúcsosodott ki. Ezek mellett több regionális konfliktus is kirobbant az afrikai kontinensen, amelyek kezelésére több esetben békefenntartó-béketámogató, sőt békekikényszerítő műveleteket hoztak létre, működtettek. Ebben a különböző nemzetközi és regionális szervezetek (ENSZ, EU, AU, NATO, ECOWAS, stb.) valamint a nemzetközi közösség tagjai különböző mértékben vesznek részt. A különböző előrejelzések szerint az afrikai események előrevetítik, hogy a meglévő békeműveletek nem csak hogy megmaradnak, de újabbak létrehozására is sor kerülhet, hogy ezzel is stabilizálják a törékeny biztonságú országokat.

A tantárgy célja: Bemutatni és ismertetni az afrikai konfliktusokat, azok sajátosságait, dinamikáját, mint a konfliktusok kiváltó okait. Kiemelten foglalkozunk az afrikai békeműveletekkel (ENSZ, AU, NATO, EU és más regionális szervezetek) a keresztény-muzulmán kapcsolatrendszerrel, a migrációval, a kontinens országainak és az EU, NATO, valamint Magyarország kapcsolatrendszerével, együttműködésével.

A tantárgy témái:

- Afrika történelme;
- Az afrikai konfliktusok gyökerei;
- biztonságpolitikai kihívások;
- konfliktusokat előrejelző, figyelmeztető jelek, konfliktusok kirobbanása;
- konfliktus kezelés helyi és regionális szinten, az „afrikai problémákra adott afrikai válaszok”;
- békeműveletek fajtái, azok jellemzői, szereplői;
- ENSZ békeműveletek bemutatása;
- EU békeműveletek bemutatása;
- OAU/AU/ECOWAS műveletek bemutatása;
- Magyar szerepvállalás az afrikai békeműveletekben
- esettanulmány: Nyugat-Szahara;
- esettanulmány: Darfur;

- esettanulmány: Líbia;
- esettanulmány: Szomália.

Kötelező irodalom:

- J. D. Fage: Afrika története, Osiris Kiadó, Budapest, 2004,
- Tarrósy István, Glied Viktor, Keserű Dávid: Új népvándorlás – Migráció a 21. században Afrika és Európa között, IDResearch Kft/Publikon Kiadó, Pécs, 2011,
- Besenyő János: Magyar Békefenntartók Afrikában, Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat Tudos-mányos Tanácsa, Budapest,
- Besenyő János: A nyugat-szaharai válság - egy magyar békefenntartó szemével, IDResearch Kft./Publikon Kiadó, 2012, Pécs,
- Adekeye Adebajo: Un Peacekeeping in Africa, Jacana Education, 2011

Ajánlott irodalom:

- Tomolya János: Békefenntartó Kézikönyv, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2010,
- Kis Zoltán László: Magyarok a békefenntartásban, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2011,
- Eric Berman, Katie E. Sams: Peacekeeping in Africa: Capabilities and Culpabilities, United Nations Publications UNIDIR, 2000,
- Norrie MacQueen: United Nations Peacekeeping in Africa Since 1960, Pearson Education, 2002,
- Alfred G. Nhema, Tiyambe Zeleza: The Roots of African Conflicts: The Causes & Costs, James Currey, 2008,
- William Zartman: Traditional Cures for Modern Conflicts: African Conflict "medicine Lynne Rienner Publishers, 2000,
- Francis Mading Deng, I. William Zartman: Conflict Resolution in Africa, Brookings Institution Press, 1991

Előírt/ajánlott nyelvtudás: angol középfok